Biblioteka
1

MŪSŲ PASTOGĖ

XXXV-ji metai

Australian Lithuanian Weekly
Registered by Australia Post Publication No NBH 0698

Kaina/Price 60 c. 1.10.1984 Nr. 38 (1857)

KAI TAUTA VERGIJOJE

RAŠO BALYS GAJAUSKAS Tęsinys

Carinė imperija didelę reikšmę skyrė nutautinimui ir surusinimui. Tai įvykdyti ji stengėsi 120 metų. Todėl mūsų tauta gerai supranta ką reiškia dvasinis pavergimas. 40 metų lietuviams buvo uždrausta spauda gimtąja kalba. Rusija gana grubiai vykdė nutautinimo politiką. Ji net neslėpė savo tikslų, nesiskaitė su priemonėmis. Lietuviams uždraudė lietuvišką spaudą, draudė mokyti vaikus gimtaja kalba, valstybinėse įstaigose vartojo tik rusų kalbą. Jaunus vyrus rusino ir kariuomenėje. Lietuvių tauta skaudžiai pergyveno savo likimą, nes okupantas užgavo jautriausias jos sielos stygas. Tokiu sunkiu metu, kai tauta neturėjo spaudos ir įsižiebė tautinis judėjimas. Deja, praeitame šimtmetyje pasaulis nebuvo jautrus mažų tautų nelaimėms.

Pasaulio viešoji nuomonė, kuri užjautė okupuotas šalis buvo nestipri ir negalėjo paveikti valstybių politikos raidos. Buvo daugiau pavergtų tautų negu laisvų ir daugeliui žmonių atrodė visai normalu, kad silpnesnės tautos priklauso stipresnėms. Be to, masinės ryšių priemonės buvo netobulos ir negausios. Todėl pasaulis mažai žinojo apie Rusijos pavergtas tautas. Tokia tarptautinė padėtis ir abejingos visuomenės pažiūros palengvino carinei imperijai susidoroti su pavergtomis tautomis. Bolševikų imperija seka caro imperijos pėdomis. Tačiau jų nutautinimo ir rusinimo metodų negalima sutapatinti. Bolševikai, metę tautų lygybės šūkius, manė jas lengvai patrauksią į savo pusę.

Jie kūrė naujo tipo imperiją, kad tautinį klausimą peržiūrėjo iš pagrindų. Jie atsisakė grubios nutautinimo ir rusinimo politikos, pakeitę ją lanksčia, iš pirmo žvilgsnio sunkiai įžiūrima. Caro imparijos praktika parodė, kad žmones sunku nutautinti ir jėga primesti jiems svetimą kalbą. Tad bolševikai paskelbė, jog visos tautos lygiateisės.

Ar ne pažangu? Tautų lygybės šūkiai iš tiesų patrauklūs ir bolševikai jais sumaniai naudojosi. Juk ne visos tautos galėjo perprasti jų tikslus. O patirties apie tų šūkių įgyvendinimą dar nebuvo. Bolševikai imperijos kūrimo metu stengėsi kuo plačiau paskleisti savąją propagandą. Lengviausiai tai padaryti galima buvo žmonių gimtaja kalba. Bet vėliau, kai jau tvirtai laikė valdžią savo rankose, bolševikai ėmė primetinėti kitoms tautoms rusų kalbą. Per 60 metų rusinimo metodai kito, tobulėjo, tapo klastingesni ir akiplėšiškesni. Jau praėjo beveik 4 dešimtys okupacijos metų ir dabar aiškiai matome, kaip rusinimo nuodų stengiamasi įleisti į kiekvieną tautos lastelę. Kad lengviau būtų tokią politiką užmaskuoti, dabar rusų kalba įvelkama į naują rūbą, ji pavadinta "tautų bendravimo kalba". Ir rusinimas yra sudėtinė "internacionalinės" politikos dalis. Pagal ją ta tauta yra pasidavusi internacionalizmui, kuri labiau nutautėjusi, kurioje daugiau girdėti rusų kalbos. Tokia tauta giriama, siekiant užliūliuoti jos budrumą ir paskatinti jos duobkasius dar aktyvesnei veiklai. Bolševikai atkakliai siekia įtikinti savo bei pasaulio visuomenę, kad jų imperijoje visos kalbos yra lygiateisės ir tautų kultūros klesti. Tai labai veidmainiška politika. Ji teigia kalbų lygiateisiškumą, o kartu siekia įtvirtinti rusų kalbą okupuotose šalyse. Okupantai sudaro krašte tokias sąlygas, kad žmonėms atrodytų, jog pats gyvenimas verčia juos išmokti rusų kalbą.

Nuo pat mažens jaunimui diegia rusų kalbą. Oficialiai tvirtina, kad rusų kalba mokyklose nebūtina, tai priklausą nuo tėvų valios. Tėvai galį neleisti vaikų mokytis rusų kalbos. Tačiau tėvai suprantą, kokia svarbi rusų kalba ir noriai leidžią vaikus jos mokytis. Iš tiesų daugumą tėvų net nežino, kad toks pasirinkimas oficialiai galimas. Niekas jų neklausia, kai registruoja vaikus į mokyklą: nori kad vaikai mokytųsi rusų kalbos ar ne. Be to, kurie žino tokį pasirinkimą, vargu ar išdris juo pasinaudoti, nes gali užsitraukti įtarimą, jog nelojalūs valdžiai.

Bus daugiau

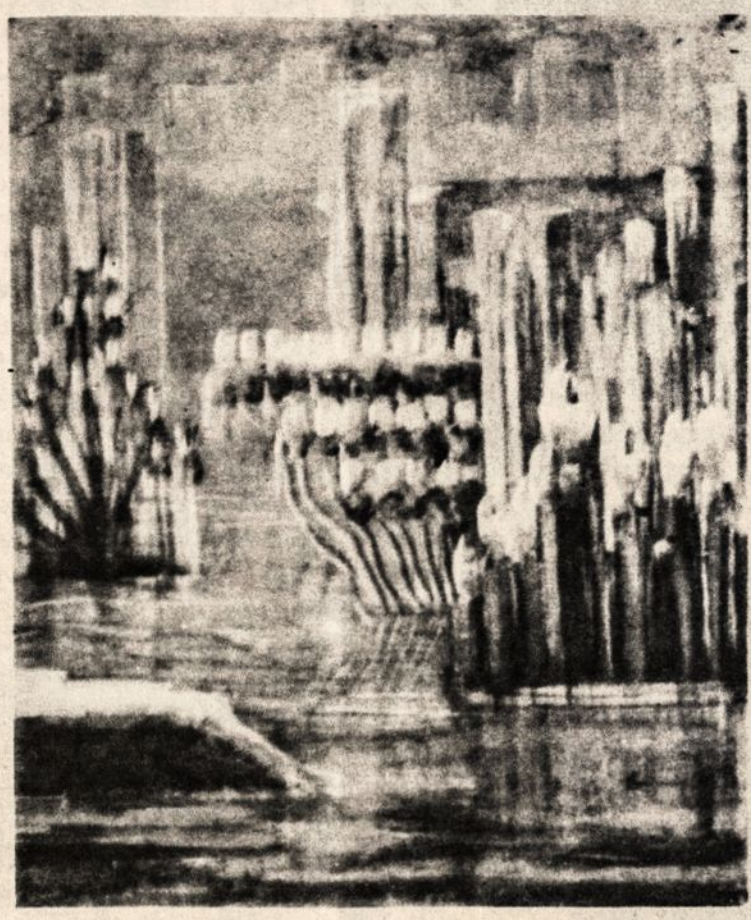

M.K.Čiurlionis Jš "Pasaulio sutvėrimo"

Laisvojo pasaulio lietuvių katalikų kongreso

MANIFESTAS

Mes, laisvojo pasaulio lietuviai, susirinkę iš įvairių šalių į šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties kongresą Kanados Toronte 1984 metų rugsėjo 1 ir 2 dienomis, pažvelgėm su dideliu susirūpinimų į Lietuvą — šventojo Kazimiero ir mūsų pačių kilmės kraštą, šiuo metu reikalingą viso laisvojo pasaulio dėmesio ir pagalbos.

Dėl to šis mūsų kongresas kreipiasi į Jungtines Tautas bei generalinį jų sekretorių, valstybių karalius, prezidentus bei jų vyriausybes, krikščioniškųjų Bendrijų vadovybes, ryšio priemones (spaudą, radiją, televiziją) ir laisvosios žmonijos sąžinę, prašydamas atkreipti dėmesį į tautas jau daugiau kaip 40 metų kankinamas dvasinėje ir fizinėje priespaudoje.

Tokių tautų Rytų Europoje yra visa eilė. Šiame kongrese mes negalima kalbėti jų visų vardu, todėl prab bylame laisvojo pasaulio lietuvių išeivijos daugumos vardu. Tai balsas, kuris neabejotinai išreiškia ir visos lietuvių tautos bei jos krašto — Lietuvos balsą.

Mes, kaip ir visos tautos, trokštame taikos, tačiau, remdamiesi istorija ir savo patirtimi, primename, kad ten, kur nėra laisvės, nėra ir negali būti taikos. Vergija yra taikos stabdys, sukilimų, revoliucijų, vidinių ir išorinių kovų akstinas.

Ypač tai pasakytina apie mažas tautas, nes jų dvasinės ir fizinės egzistencijos pagrindas yra laisvė. Siekiant pasaulio taikos, reikia apriboti ne mažųjų tautų laisvę, o didžiųjų imperialistinius užmojus.

Žvelgdami į dabartinę Lietuvą, nešančią totalistinių sistemų įvestą vergiją jau penktą dešimtmetį, pareiškiame, kad lietuvių tauta, būdama pavergta dvasiškai ir fiziškai, nuolat kovos už savo laisvę, kol ją atgaus. Prie pasaulio taikos bei įtampos sumažinimo ji galės prisidėti tiktai tada, kai laimės religinę, tautinę ir valstybinę laisvę.

Minėdami Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį šiuo kongresu, primename, kad šis šventasis yra ne tik herojiško asmeninio religinio gyvenimo žmogus, bet ir Lietuvos karalaitis, aktyviai dalyvavęs valstybės valdyme. Jam rūpėjo tiek paskiro žmogaus, tiek viso krašto, tiek viso pasaulio gerovė bei taika. Dėl to šiandieną jis yra gerbiamas ne tik Lietuvoje, bet ir visame krikščioniškajame pasaulyje.

Deja, jis nėra gerbiamas Sovietų Sąjungos valdžios, kuri nuo 1940 metų yra okupavusi Lietuvą karine jėga ir įvedusi krašte dvasinę bei fizinę priespaudą. Okupacinė valdžia rado šv. Kazimiero karstą su relikvijomis Lietuvos sostinėje Vilniuje — didingoje katalikų katedroje.

Nukelta į psl. 2

LAISVĖS IR TAIKOS LAIVAS BALTIJOJ

Išeiviai lietuviai, latviai ir estai sumanė 1985 vasarą surenti originalią pabaltiečių politinę manifestaciją: pabaltiečių laisvės ir taikos laivo plaukiojimą Baltijos jūroj. Sumanymui realizuoti ruošiamas jaunimas.

Kopenhagoj norima surengti bendrą pabaltiečių pasaulinį kongresą ir pravesti vadinamojo "Pabaltijo tribunolo" posėdžius tautų ir žmogaus teisių pažeidimams Pabaltyjyje svarstyti.

Pabaltiečių laisvės ir taikos laivo kelionė turėtų vykti tarptautiniuose vandenyse netoli Lietuvos, Latvijos ir Estijos krantų. Sustojimai numatyti Helsinkyje, Visbi, Gotlande ir Stockholme, kur numatoma užbaigti Kopenhagoje pradėtą pabaltiečių kongresą.

Laivo kelionės ir kongreso tikslas - laisvajam pasauliui priminti pabaltiečių vedamą kovą už laisvę, pabrėžti, kad taika yra neįmanoma be laisvės ir pagarbos žmogaus ir tautų teisėms, taip pat paskatinti pabaltiečių, ypač jaunimo, tarpusavio bendradarbiavimą.

Kopenhagoje, Stokholme ir kitose laivo sustojimo vietose organizuoti įvairias manifestacijas, rengti kultūrinius pasirodymus, politinėmis temomis spaudos konferencijas, įteikti memorandumus draugiškoms vyriausybėms.

Į MENO VIRŠŪNES!

Sydnejaus lietuviams pažįstama ne vien tik iš neseniai Tautos Šventės proga surengtos dailės parodos jauna menininkė Danguolė Keraitytė-West rugsėjo 24 d. Drummoyne savivaldybės dailės parodoje laimėjo pirmą premiją ($ 500) modernaus meno sekcijoje. Toje pačioje parodoje ji buvo apdovanota ir kita ($ 500) premija, skirta už geriausią kūrinį visoje parodoje. Tokiu kūriniu pripažintas D. Keraitytės darbas "Skynimas", kuris buvo išstatytas ir rugsėjo 9 dieną jaunų dailininkių parodoje Liet. Klube Bankstowne.

Sveikiname Danguolę ir nuoširdžiai linkime tolimesnių pasisekimų.

LITERATŪROS PREMIJA

Kasmetinė Liet. Rašytojų Išeivijoje Draugijos 1983 metų literatūrinė premija paskirta poetui LEONUI LĖTUI už eilėraščių rinkinį "Trakas". Premijos įteikimo šventė organizuojama Jaunimo Centre Čikagoje spalio 28 d.

* * *

Rugpiūčio 13 d. Amerikoje (Putname) mirė nepriklausomoje Lietuvoje buv. Užsienių reik. ministerijos tarnautoja, Vytauto Didžiojo Universitete anglų kalbos ir literatūros dėstytoja Magdalena Avietėnaitė, gimusi 1892 m. Marijampolės apskr. Su tėvais vaiku būdama atvyko į Ameriką, mokėsi Worcestery, baigė Ženevos universitetą Šveicarijoje.

Tokios tokelės

Nuolat iš okupuotos Lietuvos oficialių šaltinių mus pasiekia kartūs pasišaipymai ir patyčios apie išeivijos lietuvių veiklą ir tuo pačiu būtinai pabrėžiant, koks idealus gyvenimas lietuviams rusų okupacijoje ir "globoje". Nenuostabu, jeigu pataikūnai ir kvislingai šaiposi iš išeivijos lietuvių politinės veiklos, nes skirtingos politinės sistemos nesuderinamos, bet kalbant apie lietuvių kaip tautos išlikimą reikalas vienodai turėtų rūpėti ne tik išeivijoje, bet juo labiau ir pačioje Lietuvoje. Dabartiniai Lietuvos viešpačiai moka šaipytis iš išeivių lietuvių pastangų, bet kiek jie patys kaip politiniai vadovai parodo pastangų, kad toji lietuvybė klestėtų pačioje Lietuvoje ir kiek jie stengiasi padėti lietuvybei išsilaikyti išeivijoje. Imant apvaliais skaičiais išeivijoje per visą pasaulį šiandie skaitytina visas ketvirtis tautos, ko nevertėtų ir negalima skirti tik pašaipai arba juos laikyti tik atskilėliais nuo tautos. Be abejo, išeivijos lietuviai deda ir parodo daug ir didelių pastangų kaip galint ilgiau išsilaikyti svetimų kraštų niveliuojančiose sąlygose, bet jie yra vienų vieni, be išsvajoto gimtojo krašto atramos, kuris, kaip propagandistai skelbia, naujose sąlygose yra pasiekęs fantastinio gerbūvio. Girdime kvietimus grįžti į Lietuvą ir drauge kurti ir kelti jos gerbūvį, betgi tos propagandos suvilioti grįžę ir atlikę savo propagandinę misiją tuoj buvo kolonizuoti į Sibirą, tarsi lietuvių idealas būtų apgyvendinti Sibirą arba jų kaulais grįsti išalusią žemę nežinia kieno naudai. Jau daugiau kaip pusantro šimto metų lietuviams Sibiras žinomas, kaip paskutinė vieta, į kurį patekęs gyvas ar sveikas neišeisi.

Viš dėl to dabartiniams Lietuvos vadovams arba tikriau okupanto — Maskvos propagandinėn dūdon pučiantiems lietuvių išeivija nemažiau rūpi ir jie deda didelių pastangų ją palenkti savon pusėn arba ją sunaikinti. Jiems pataikaujančių šioje pusėje yra labai nedaug ir jie neturi bet kokios reikšmės ar įtakos pakreipti ar vadovauti visai išeivijai. Todėl propagandistams paliko vienintėlis kelias — pašiepti išeivių veiklą ir pastangas arba infiltravus savų žmonių ją išardyti. Bet per 40 metų bolševikinių propagandistų pastangos ne tik kad nesugriovė išeivijos, bet greičiau ją suvienijo ir sustiprino. Tai liudija tokie išeivių pastangomis renginiai, kaip Jaunimo kongresai, dainų ir tautinių šokių šventės, Pasaulio Liet. Dienos, išeivijos spauda, lietuvių mokslininkų suvažiavimai, pagaliau nemažios reikšmės atskiruose kraštuose pravedami lietuvių kongresai, kaip Pietų Amerikos liet. kongresai, Australijos Lietuvių Dienos, Kanados lietuvių sąskrydžiai, Studijų kasmetinės savaitės Europoje ir daug daug kitų. Šalia to išeivijoje veikia platus lituanistinių mokyklų ir kursų jaunimui tinklas, visuotiniai pripažintas Lituanistinis Institutas, neseniai įsteigtoji ir jau veikianti Čikagos universitete vienintėlė pasaulyje lituanistinė katedra. Pagaliau į lietuvišką veiklą jungiasi ir jau išeivijoje gimęs ir augęs bei brendęs lietuvių jaunimas savo plačiašake veikla - jau minėti jaunimo kongresai, sportininkų sąskrydžiai, skautų, ateitininkų suvažiavimai bei stovyklos siauresniu ar platesniu mąstu, įvairūs religiniai suvažiavimai bei kongresai. Visa tai daroma ir veikiama Lietuvos, lietuvių tautos naudai ir jos okupacijos protestui šalia savų specifinių uždavinių. Priede dar nenuilstamai išleidžiamos lietuviškos knygos sava ir svetimomis kalbomis ir jų viršūnėje gausi ir lietuviška spauda. Neužtenka to? Galima priminti ir platų išeivijoje įvairių liet. organizacijų tinklą, kas irgi veikia ir dirba lietuvybės tarnyboje ne tik lietuvių tarpe, bet ir platesniu mastu.

Visur reikia darbo rankų, šviesių galvų ir ypač lėšų. Bet ką išeivija gavo ar gauna iš tos dabartinėse aplinkybėse "laimingos ir laisvos" Lietuvos? Juk, rodos, lietuvybė turėtų rūpėti ne vien išeivijai, bet juo labiau pačiai Lietuvai nežiūrint pažiūrų skirtumų. Pažiūros ar ideologija yra tautai primestiniai dalykai, bet lietuvybė yra nedaloma tiek Lietuvoje, tiek ir išeivijoje, įskaitant ir Sibirą bei rusų kolonizuotus Rytprūsius. Deja, šalia patyčių iš išeivijos veiklos mes iš anos pusės nieko nesulaukėme. Patyčios ar destruktyvinė veikla neįeina į istoriją, o tik pozityvi ar konstruktyvi veikla pripažįstama įnašu tautai ir žmonijai. Tad ir visokios pašaipos su laiku atsisuka į pačius pašiepėjus. *(v.k.)*

Manifestas

Atkelta iš 1 psl.

Tiek katedra, tiek šv. Kazimiero karstas lietuvių tautai yra šventovė, nuo amžių visų branginama. Jos išniekinimas yra ir tautos išniekinimas. Sovietinė valdžia, neatsižvelgdama į lietuvių tautos jausmus, uždarė katedrą, įrengė ten paveikslų galeriją, o šv. Kazimiero karstą įsakė pašalinti iš jam specialiai įrengtos koplyčios. Dėl to jo karstas 1953 m. buvo perkeltas į Vilniaus priemiestyje esančią Šv. Petro ir Povilo šventovę.

Toks okupacinės valdžios žingsnis buvo dūris į Lietuvos širdį. Negana to, buvo įsakyti Šv. Kazimiero šventovę Vilniuje uždaryti ir joje įrengti ateizmo muziejų. Tai buvo tikinčiosios Lietuvos išniekinimo viršūnė. Jį dar pagilino uždarymas daugelio kitų Lietuvos šventovių — katalikų ir nekatalikų.

Mes laisvojo pasaulio išeivijos daugumos vardu reikalaujame Sovietų Sąjungos vyriausybę, kuri yra atsakinga už įvestą priespaudą Lietuvoje:

1. Grąžinti Lietuvos tikintiesiems Vilniaus katedrą ir leisti civilinės valdžios ištremtajam katalikų vyskupui Julijonui Steponavičiui ją tvarkyti bei eiti ganytojines savo pareigas.
2. Grąžinti šv. Kazimiero karstą į Vilniaus katalikų katedrą, kurioje jis buvo palaidotas prieš 500 metų.
Iškelti ateizmo muziejų iš Šv. Kazimiero šventovės Vilniuje ir grąžinti ją tikintiesiems.
4. Grąžinti tikintiesiems Taikos Karalienės šventovę Klaipėdoje, kuri buvo pastatyta vien tikinčiųjų aukomis su išeivijos parama, bet sovietinės valdžios nusavinta ir padaryta koncertų sale.
5. Grąžinti visų konfesijų tikintiesiems sovietinės valdžios atimtas bei uždarytas šventoves visoje Lietuvoje.
6. Leisti laisvai veikti vienuolijom, religinėm organizacijom ir religinei spaudai.
7. Leisti laisvai veikti kunigų seminarijai Kaune, nevaržyti kandidatų priėmimo bei nuimti sovietinės valdžios kontrolę; atgaivinti uždarytas kunigų seminarijas Vilniuje, Telšiuose, Vilkaviškyje.
— Leisti Lietuvos vyskupams bei vyskupijų valdytojams laisvai eiti ganytojines savo pareigas pagal kanonų teisės reikalavimus ir nesikišti civiliniams pareigūnams į jų veiklą.
9. Išleisti laisvėn nekaltai kalinamus žmogaus teisių bei religijos kovotojus iš sovietinių kalėjimų, lagerių, psichiatrinių ligoninių ir sibirinės tremties.
10. Atitraukti okupacinę Sov. Sąjungos kariuomenę iš Lietuvos ir grąžinti Lietuvai savarankišką gyvenimą, kurį turėjo kazimierinė praeities Lietuva ir kurio trokšta dabartinė Lietuva, žvelgiant į savo dvasinį globėją šv. Kazimierą.

Prašome laisvojo pasaulio vadus pažvelgti į mažos tautos dideles kančias, herojišką jos kovą ir teikti jai moralinę bei kitokią pagalbą. Laisvės sušvitimas Lietuvoje bus žingsnis ir į kitų pavergtų kraštų laisvėjimą bei pasaulio taiką.

Kongreso vardu —

Organizacinis pasaulio lietuvių katalikų kongreso komitetas

Dr. J. Sungaila, pirmininkas

PLB Valdyboje

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PIRMININKAS VYTAUTAS KAMANTAS su žmona Gražina rugsėjo 1 ir 2 dienomis Toronte, Kanadoje, dalyvavo šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties proga įvykusiame Religiniame pasaulio lietuvių katalikų kongrese. Ta proga ten susitiko su Lietuvių Bendruomenės darbuotojais prel. P. Ragažinsku iš Brazilijos, kun. J. Petrošiumi iš Prancūzijos, kun. J. Giedriu iš Urugvajaus ir Dr. V. Dambrava iš Venecuelos. Kongrese taip pat dalyvavo ir PLB vicepirmininkė Milda Lenkauskienė su vyru Dr. Edmundu Lenkausku. Kartu su Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininku Algiu Pacevičiumi ir vicepirmininku Vytautu Bireta PLB pirmininkas Vytautas Kamantas turėjo bendrą pokalbį su VLIKo pirmininku Dr. Kaziu Bobeliu apie PLB ir VLIKo atstovų vykstančius pasitarimus. Religinio pasaulio lietuvių katalikų kongreso rengimo komitetui vadovavo buvęs PLB pirmininkas Dr. Juozas Sungaila.

INŽ. VYTAUTAS IZBICKAS buvo susirgęs ir dabar po operacijos sveiksta savo namuose prie Bostono. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo narį ir buvusį JAV LB Tarybos pirmininką Izbicką aplankė PLB pirmininkas Vytautas Kamantas ir abu pasitarė apie lėšų telkimą Lituanistikos katedrai Illinois universitete Chicagoje. Vytautas Izbickas yra daug pasidarbavęs per eilę metų šią katedrą organizuojant ir jai lėšas telkiant.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA naujai paskirtam pasaulio lietuvių reikalams vyskupui Pauliui Antanui Baltakiui OFM jo konsekracijos dienos proga rugsėjo 14 dieną Portland, Maine, katedroje padovanojo laisvojo pasaulio lietuvių vardu simbolinę dovaną. Tai iš Lietuvos atvežta pakelės koplytėlė - smūtkelis su gintaro gabalu, simboliškai vaizduojanti lietuvių tautos padėtį ir primenanti, kad laisvojo pasaulio lietuviai turi rūpintis padėti lietuvių tautai atgauti jos religines, tautines ir valstybines teises bei laisves. Ši dovana buvo nunešta katedroje Šv. Mišių metu per aukojimą. PLB pirmininkas Vytautas Kamantas dalyvavo vyskupo Baltakio konsekracijos iškilmėse katedroje ir po to lietuvių prancūzkonų sodyboje Kennebunkporte vykusių vaišių metu tarė sveikinimo žodį. Šios šventės proga PLB pirmininkas Vytautas Kamantas susitiko ir turėjo pokalbius lietuviams rūpimais klausimais su ten apsilankiusiais Lietuvos Diplomatijos šefu ir Lietuvos atstovu Washingtone Dr. Stasiu Bačkiu, Lietuvos Generaliniu konsulu New Yorke Anicetu Simučiu, VLIKo pirmininku Dr. Kaziu Bobeliu, JAV LB pirmininku Dr. Antanu Butkumi ir vicepirmininkais Jonu Urbonu, Ingrida Bubliene bei Vytautu Staškumi, Kanados LB vicepirmininku Vytautu Bireta, ALTos sekretoriumi Grožvydu Lazausku ir kitais lietuvių visuomenės veikėjais.

PLB VALDYBOS PIRMININKAS INŽ. VYTAUTAS KAMANTAS jau treti metai dirba vienoje didelėje ligoninėje Grand Rapids mieste vakarinėje Michigano valstijos dalyje. Jo namų adrasas yra: 1851 Skyview Drive, Sparta, MI 49345, telefonas 616-887-1436. Bendruomenės, Lituanistikos katedros, Lietuvių Fondo ir tarnybos reikalais dažnai lankosi Chicagoje, kur yra PLB raštinė ir gyvena pusė PLB Valdybos narių.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS RAŠTINĖ jau šešerius metus veikia Chicagos Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, Ill 60636 USA, telefonas 312-778-2200. Raštinėje dirba PLB Valdybos reikalų vedėja Danutė Korzonienė ir Lituanistikos katedros reikalų vedėja Nijolė Balzarienė. Jos tvarko PLB ir Lituanistikos katedros reikalų korespondenciją, pakvituoja gautus pinigus, ir atlieka daugelį kitų reikalų.

A.A.
VIKTORUI PETRUŠKEVIČIUI

mirus, jo liūdinčiai seimai — dukroms Sofijai, Romai ir Elei, sūnui Jonui su šeimomis ir artimiesiems skausme gilią užuojautą reiškia Jadvyga ir Stasys Norvilaičiai

Giliausia užuojauta ELENAI BADAUSKIENEI ir šeimai bei artimiesiems, jos brangiai motinai Lietuvoje mirus.

Bronė ir Petras Ropės

M.K.Čiurlionis "Pavasario sonata"

pavasario paraštėje

HENRIKAS RADAUSKAS

KAŠTANAS PRADEDA ŽYDĖT

Velniop nueina aukštas menas,
Ir nebegalima liūdėt,
Kada pavasarį kaštanas
Už lango pradeda žydėt.

Jis verčia lyti karštą lietų
Ir pūsti vėjus iš pietų,
Jis žydi taip kad išsilietų
Kaip upės širdys iš krantų,

Kad nuo stalų nulėktų knygos,
Kad alptų tvankūs vakarai,
Kad imtų siausti tokios ligos,
Kurių nežino daktarai,

Kad viskas degtų ir putotų,
Kad paukščiai švilptų kol užkims,
Kad naktį motinos raudotų
Namo negrįžtant dukterims...

O medžiuos dega tylios žvakės -
Baltuos žieduos rausvi taškai.
Ir pareini namo apakęs,
Ir plunksna rašalą taškai.

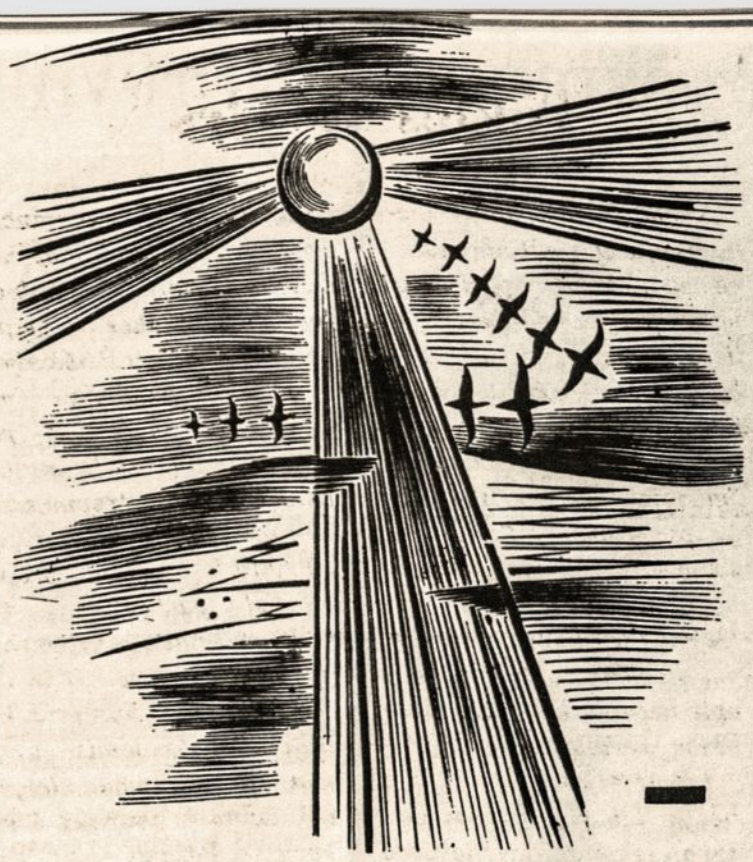

V.K. Jonynas Iliustracija (Medžio raižinys)

VINCAS MYKOLAITIS PUTINAS

PAVASARIO BURTAS

Įpylė į žiedus saldžiuosius lašus
Pavasario burtas gražus.
Ir amžiną pasaką seka slaptai
Kaip krištolas skaidrūs žiedai.

Išeik, mergužėle, į lanką anksti,
Kai teka saulutė skaisti,
Ir žiedą, kuris tau vainiką išties,
Nuskink ir prisek prie širdies.

Tik tekanti ryto saulutė meili
Ir tu jį bučiuoti gali.
Ir tau ryto saulė šiltais spinduliais
Bučiuodama širdį praskleis.

Prabils tau krūtinėje tylūs aidai,
Ką kalba rasoti žiedai.
Įvarvins į širdį saldžiuosius lašus
Pavasario burtas gražus.

VYTAUTAS MAČERNIS

Ūždamas per dangų šiltas marių vėjas
Neša grįžtančius paukščius per vandenis plačius
Ir dainuodamas į sausumą atėjęs
Išmeta iš medžių jų supuvusius lizdus.

Ir ateina šniokšdamas per lygumas pilkąsias.
Nuo dangaus nuplėšia debesų skaras:
Saulės kamuolys plačiai palieja žemėn tąsyk
Virpuliuojančias ir plūstančios ugnies upes.

Medžių pumpuriai pilki, poškėdami dusliai,
Aižėja ir skleidžiasi gleivėtais lapais
Ir toli aplinkui nnirtulingai kvepia.

Džiūsta vėjuje ir saulėje visi keliai.
Ir širdis, į tolumas melsvas įsižiūrėjus,
Jais norėtų skrist tolyn, kaip skrenda vėjas.

Jaunimas apsvaigęs pavasariu!

MAIRONIS

Pavasario saulė prašvito meiliai
Ir juokiasi, širdį vilioja.
Iškilo į dangų aukštai vyturiai,
Čyrena, sparneliais plasnoja.

Išaušo! Išaušo! Vėjelis laukų
Bučiuoja gaivina krūtinę.
Pabiro pasklido žiedai ant lankų —
Vainikų eilė pirmutinė.

Taip giedra ir linksma! Tiek šviečia vilties!
Vien meilę norėtum dainuoti.
Apimti pasaulį, priglaust prie širdies,
Su meile saldžiai pabučiuoti!

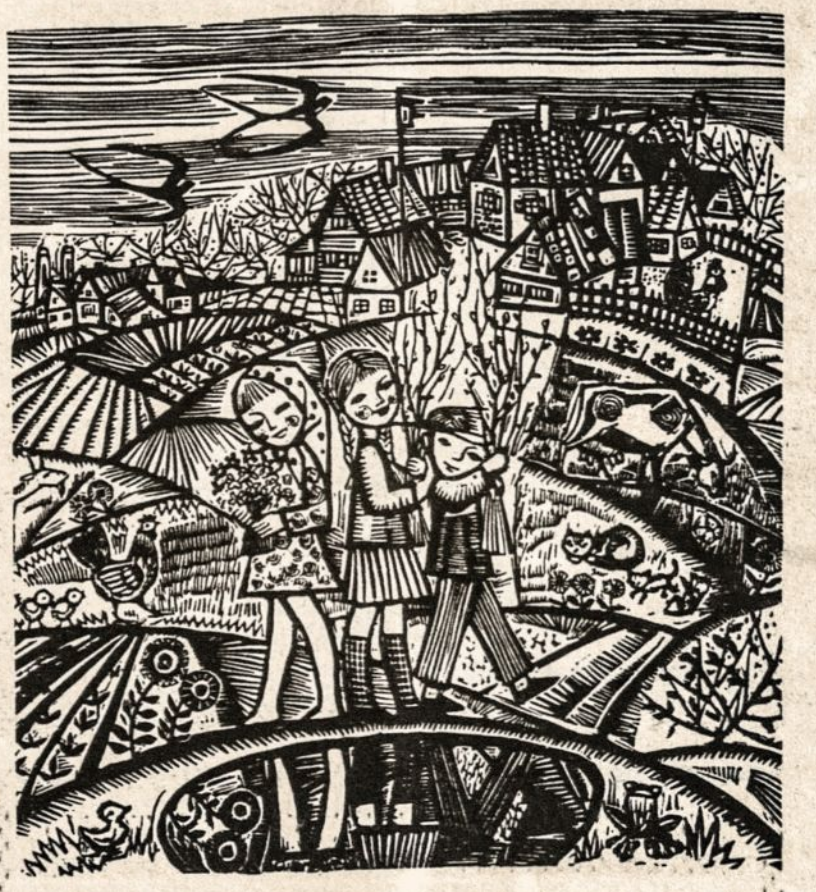

Ada Skliutauskaitė Pavasaris (medžio raižinys)

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

NAUJA KLUBO VALDYBA

Lietuvių Klubo narių metiniame susirinkime rugsėjo 23 dieną, sekmadienį, klubo patalpose, pagal patiektą balsų skaičiavimo komisijos aktą į naują klubo valdybą išrinkti: A. Dudaitis, P. Andriukaitis, V. Bukevičius, V. Binkis, I. Bieliūnas, J. Liutikas ir G. Sauka. Kandidatais liko: V. Karpavičius, A. Skirka ir A. Sidaras.

Naujoji Lietuvių Klubo Valdyba pasiskirstė pareigomis: Vincas Binkis - pirmininkas, Algis Dudaitis - vicepirmininkas, Ignas Bieliūnas - iždininkas, Vytautas Bukevičius - sekretorius, Pranas Andriukaitis - ūkio reikalų vadovas, Gediminas Sauka - parengimų vadovas, Jurgis Liutikas - įvairių sekcijų klube koordinatorius.

PASKELBTAS VAJUS LIETUVIŲ KLUBUI

Lietuvių Klubo metiniame susirinkime dalyvavo 128 nariai. Viso šiais metais klubas padarė apie $ 25.000 nuostolio. Svarbiausia nuostolio priežastis yra nuošimčių mokėjimas už procentinę paskolą - šįmet tai siekė virš $ 50.000, kad išvengus to ateityje klubo pirmininkas A. Migus pasiūlė susirinkimui priimti tokią rezoliuciją: SUSIRINKIMAS PRITARIA SIŪLYMUI RINKTI PASIŽADĖJIMUS BEPROCENTINEI PASKOLAI SUMOJE $ 150.000 IR KVIEČIA KLUBO IR BENDRUOMENĖS NARIUS PRIE JO PRISIDĖTI.

Ši rezoliucija susirinkimo priimta ir tuoj pat pasirašyta pasižadėjimų beprocentiniei paskolai virš $ 48.000; $ 1000 ir daugiau pasirašė 32 nariai, mažiau kaip $ 1000 - 43 nariai.

Reikia suprasti, kad Lietuvių Klubas turi turtą, kurio vertė yra 1.5 milijono dolerių, o skola - 0.5 milijono dolerių; tokiu būdu pinigai investuoti į klubą yra saugūs kaip banke, nes klubas atsako turtu, kuris yra vertingesnis už paskolas 3 kartus ir be to jo vertė visą laiką kyla.

Pirmininko paskelbtas vajus $ 150.000 sumoje skubiai reikalingas sumokėti bankui ir "Talkai" procentinę skolą ir ją pakeisti į beprocentinę skolą suneštą klubo ir bendruomenės narių.

Surinkus $ 150.000 beprocentinės paskolos ir pardavus klubui priklausantį sklypą, klubas iš karto atsistos ant finansinio pagrindo ir galės verstis savo jėgomis.

Norima priminti tautiečiams, kad iš jų pinigai nebus renkami tol, kol nebus surinkta $ 100.000 pasižadėjimų beprocentinės paskolos.

Visi klubo ir bendruomenės nariai kviečiami kaip galima greičiau pasirašyti pasižadėjimus, kad vajaus užsibrėžtą sumą pasiektų artimoje ateityje.

Tuo reikalu informacija bus skelbiama "Mūsų Pastogėje".

Sydnejaus Lietuvių Klubo Valdybos informacija.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 23 d. įvyko S.L. Klubo visuotinis metinis susirinkimas, kurio metu paskelbta nauja Klubo vadovybė, išrinkta korespondenciniu keliu, ir atvirai išsikalbėta Klubo padėties reikalais.

Sydnejaus Liet. Klubas yra drauge ir Sydnejaus lietuvių visuomeninis ir kultūrinis Centras. Visokiems vietos lietuvių poreiškiams Klubas teikia pagal galimybes visokias lengvatas, kad tik tarnautų ir padėtų vietos lietuvių naudai ir plėtotei.

Galbūt, dėl susidėjusių aplinkybių ir gal dėl paties klubo rizikos klubas įklimpęs į skolas, dėl kurių yra didelė grėsmė ir paties klubo egzistencijai. Iš pranešimų aišku, kad pastaruoju metu klubo narių skaičius sumažėjęs, kaip klubo pajamų šaltinis, ir kasmet brendama į didesnes skolas. Galbūt bepaliko vienintėlis kelias paties klubo ir vietinės Liet. B-nės nariams kaip galint greičiau Klubą išpirkti, kad jis ir toliau paliktų lietuvybės tarnyboje. Tuo klausimu skirtas visas Klubo susirinkimo dėmesys.

Nors pereitų metų Klubo susirinkime ir buvo pilnai pravestas narių savanoriškas įsipareigojimas klubo parėmimui skolinti be procentų arba paaukoti $ 250, šiame susirinkime grįžta prie to arba aukoti ar skolinti bet kokią sumą. Per susirinkusių auditoriją paleisti narių pasižadėjimų lakštai parodys apytikriai tinkamą klubo narių pritarimą ar palankumą. Kaip pranešta, klubo nariams šiandien reikia sudėti 150.000 dolerių, kad klubo ir tuo pačiu Syd. Liet. Namų tolimesnis užtikrinimas būtų garantuotas, galbūt ir nebūtų tokia didelė našta ir jos nebūtų sunku nusikratyti veikiant solidariai. Vis dėl to iš buv. Klubo vadovybės nesimatė pastangų, kad ji būtų ieškojusi arba išnaudojusi visokias kitas galimybes Klubo padėtį palengvinti, sakysim, kreipiantis pagalbos į Australijos fed. ethnic affairs ministeriją, į atitinkamas valstijų vyriausybės įstaigas motyvuojant, kad čia nėra tik klubas - biznio reikalas, bet šiuo atveju yra vietos lietuvių tautinė ir kultūrinė institucija, ką Australijos atitinkamos įstaigos nuoširdžiai ir atvirai remia. Kasmetinės fed. ir valstijų vyriausybės etninius reikalavimus stengiasi kaip galint patenkinti ir iš turimų oficialių pranešimų matosi, kad valstybė skiria dideles sumas žiūrint mūsų akimis visai nereikšmingiems reikalams. Tinkamai motyvuoti ir laiku paduoti prašymai gali būti labai sėkmingi. Tų vadinamų "grants" sąrašuose matome paremtas tautybes kaip jugoslavus, vietnamiečius, lenkus, maltiečius, lebaniečius, rusus, net kartais latvius ir estus, bet lietuvių nėra. O, rodos, visi turime teisę į tokias pašalpas. Tad arba lietuviai nesikreipia, arba jų prašymai nėra tinkamai motyvuoti. Yra ir kitų galymybių šauktis pagalbos. Toks Liet. Klubas Canberroje yra pajėgus ir galėtų paskolinti beprocentiniai, arba tokie Liet. Namai Adelaidėje. Pagaliau yra Amerikoje Lietuvių Fondas, sukaupęs tris milijonus, kuris iš gautų procentų kasmet paremia lietuvius nemažomis pašalpomis. Tinkamai motyvavus prašymą galima ir iš čia tikėtis. Vien tik spaudžiant vietinius lietuvius gal ir yra savotiška priespauda atsimenant, kad per pastaruosius kelerius metus Klubo naudai buvo suaukota $ 52.566, o beprocentinėms paskoloms duota $ 82.515. Vis dėl to vietos lietuviams yra didelė našta ir šalia to dar reikalauti didesnio pasiaukojimo tai būtų tų pačių lietuvių atstūmimas nuo lietuvybės. Suprantama, galima žiūrėti, kad čia yra vietinių lietuvių tiesioginis reikalas ir rūpestis, bet išeinant iš lietuvybės taško, tai būtų visų lietuvių reikalas, nes kur lietuviams skauda bet kokioje vietoje, turėtų justi tą skausmą ir visi kiti lietuviai. Ta prasme visai pagrįstai būtų galima pravesti Liet. Klubo arba Liet. namų vajų visoje Australijos Liet. Bendruomenėje, iš kurios irgi būtų galima susilaukti šio to.

Kiekvienu atveju norint išlaikyti Syd. Lietuvių Klubą lietuvybei reikia išnaudoti visokias galimybes, ne vien tik spausti vietinius, kurie ir taip aukojasi. Oficialiai paskelbtos aukos ir beprocentinės paskolos šiai dienai siekia apie $ 145.000, kas per tą laiką klubo neištraukė iš finansinių sunkumų.

Kiekvienu atveju skolos neatšaukiamos, o čia tik pačių lietuvių tiesioginis reikalas. Galbūt Klubo susirinkime tektų ir net reikėtų remtis p. L. Cox susirinkime pasakytu žodžiu (p. L. Cox žodį skelbiame atskirai. Red.). Išrinktoji ateinančiai kadencijai Klubo direktorija bus paskelbta oficialiai. Susirinkime dalyvavo apie 200 narių. Klubo sąrašuose yra 650 narių, balsavimo procedūroje savo balsus padavė 386 nariai. Naujai S.L. Klubo vadovybei linkime geros sėkmės.

AR BĖGSIM NUO LIETUVYBĖS?

Syd. Lietuvių Klubo sunkumai iš tikrųjų yra visų lietuvių rūpestis, nes kurioje vietoje skauda, kenčia ir visas organizmas. Lietuvių Bendruomenė išeivijoje jaučia arba turi jausti visus organizmo skaudulius, kur ir kokia forma jie pasireikštų. Sydnejaus Lietuvių Klubas yra šiuo metu dideliuose sunkumuose, ir tai yra ne vien vietinių lietuvių nelaimė, bet visų lietuvių rūpestis. Iš tikrųjų, Syd. Liet. Klubas nėra vien tik biznis, bet praktiškai visos didelės lietuvių Sydnejuje kolonijos tautinis ir kultūrinis centras. Jį praradus tuo pačiu pasmerkiama visa kolonija mirčiai.

Visiems lietuviams iš artia ir toli prisidedant būtų lengva iš skolų išpirkti Klubą ir tuo pačiu pastatyti visą koloniją ant kojų. Palyginamai solidarumo ir tautinio bendravimo vardan kad ir po 10 dolerių auka visiems bendrai būtų galima lengvai sudaryti 150.000 dolerių ir Klubas būtų ištrauktas iš pražūties.

Rugsėjo 23 dienos susirinkime realiai paaiškėjo dabartinė Klubo padėtis. Vien tik per pereitus metus sydnejiškiai Klubo naudai sudėjo apie 140.000 dolerių, bet tuo reikalas nebuvo išspręstas. Spausti vietinius klubo ir bendruomenės narius būtų perdidelė auka.

Štai savo kilme ne lietuvis, bet visa širdimi pritapęs prie lietuvių ir šeimą išauginęs pavyzdingai lietuviškai Mr. Laurie Cox taip kreipėsi į visus lietuvius rugsėjo 23 d. Syd. Lietuvių Klubo susirinkime:

Brangūs lietuviai!

Aš kreipiuosi į jus lietuviškai, nes čia yra lietuvybės reikalas. Prieš nedaugelį metų mes visi didžiavomės savo klubu: Jis buvo pelningas, net kitataučiai lietuviams pavydėjo. Užimant Klube kokias nors pareigas buvo garbė.

O mums klubas buvo permažas. Mums reikėjo daugiau vietos susitikti, skaityti, repetuoti, šokti, dainuoti ir žinoma posėdžiauti. Mūsų norus išsiplėsti turėjo mokėti ne lietuviai kultūrininkai, bet lošikai, girtuokliai, klubo svečiai kitataučiai. Ideali situacija, ar ne!

Ponios ir ponai, balius pasibaigė. Išėjo muzikantai, išėjo lošikai, kelneriai, girtuokliai. Paliko tik Klubas ir mes.

Išleidome daug daugiau, negu numatėme statybai. Paskolų nuošimčiai fantastiškai pakilo, gerti pasidarė pavojingas sportas, lošikai prarado viršvalandžius ar darbus — ir jiems pritrūko pinigų. Liko tik Klubas, skola ir mes.

Dairomės į visas puses ieškodami pagalbos. Gal skautai likviduos savo žemę ir atneš mums pinigų. Gal turtuolis klubui pagelbės? Gal, gal?

Ber realybė paliko kaip ir anksčiau — klubas, skola ir mes! Ir mes turime šiandien reikalą sutvarkyti. Klubo skola yra kaip vaiko žaizda: nereikėjo žaisti su peiliu, bet žiūrėkit — vaikas įsipiovė ir kraujas bėga. Mušti vaiką ar stabdyti kraują?

Kaip iš žaizdos Klubo turtas bėga mokant nuošimčius už skolas.

Apmokėkime bankui ir Talkai! Jeigu kiekvienas iš jūsų atneš savo dolerių, pacientas — t.y. Klubas — gyvens! Jeigu ne — paprasčiausiai numirs. Sakote: taip nekalbėk — koks nors gobšas pasigrobs suneštus pinigus ir pabėgs. Netikiu! Visi bailiai jau pabėgo! Liko tik lietuviai. Ir tik nuo mūsų viskas priklausys.

Mes žinome, kad jeigu šitas pastatas pražus — vadinkime jį "Klubu" ar "Namais", — jeigu jis pražus, tai ir lietuvių bendruomenė šioje valstijoje pražus! Gresiant tokiai tragedijai ką reiškia tūkstantis dolerių!

Ponai ir ponios, šioje salėje esame matę visokių spektaklių, bet niekad nematysime tokio, kaip per paskutinį metinį Klubo susirinkimą, kada buvome susirinkę padėti klubui, bet kaip pasibaigė.

Šiandie, mieli nariai, atiduokime tai, ko neatidavėme anksčiau. Sudarykime sąlygas Klubui atsigauti! kas auka, kas paskola! Aš jums negaliu pasakyti, po kiek duoti ar paskolinti Klubui. Australai sako, kad kas sąžiningai duoda, jis duoda iki jam skauda.

Po karo daugumas jūsų pabėgo iš Lietuvos išsinešdamas tik savo lietuvybę. Šiandie Lietuvių Klubas yra sunkumuose. Įdomu, kiek iš jūsų dar kartą pabėgsite. Tik šį kartą bėgsite jau nuo lietuvybės!"

pasaulyje

Vis kaskart daugiau žinių ateina iš Afganistano, kur beveik jau ketveri metai afganiečiai laisvės kovotojai ryžtingai priešinasi prieš krašto užpuoliką Sov. Sąjungą. Nors Afganistano beginkliai partizanai iš krašto nepajėgė iki šiol išstumti užpuolikų, vis tik per ketverius metus sovietai nepajėgė pavergti viso krašto, nes beveik trys ketvirtadaliai teritorijos kontroliuojami partizanų. Karas vyksta visu brutalumu. Panaudodami moderniausius ginklus sovietai sistemingai naikina ištisus miestelius su civiliniais gyventojais panaudodami ne tik bombonešius ir tankus, bet net ir dujomis nuodija gyventojus ir pasėlius. Sovietai skelbia, kad iki šiol jau žuvę apie 100.000 partizanų, bet nieko nesako apie savo nuostolius.

***

Aną savaitę Lebanone teroristų sunkvežimis su sprogmenimis įsiveržė į Amerikos ambasadą Beirute ir sprogo. Žuvo 23 amerikiečiai ir apie 60 sužeistų, jų tarpe ir pats Amerikos ambasadorius. Tuo laiku buvęs Anglijos ambasadorius irgi buvo stipriai sukrėstas, bet nesužeistas. Teroristų akcija įvykdyta panašiai taip ir pernai, kai sunkvežimis su sprogmenimis įsilaužė į amerikiečių kareivines, kur sprogus žuvo apie 400 amerikiečių karių.

DĖDĖS SAMO ŽEMĖJE

Rašo Jurgis Janušaitis

Malonus Redaktoriau,

Per keletą Mūsų Pastogės numerių dalijomės įspūdžiais iš Septintosios Tautinių šokių šventės Clevelande. Savaime, toks didelis renginys, sutelkęs dešimtį tūkstančių žiūrovų, šokėjų, programos atlikėjų visada lieka įsimintinas ilgam laikui. O tokį renginį ruošiant, visada būna klaidų, nesėkmių, už kurias vėliau kai kas pasišauna spaudoje rengėjus gerokai paplakti. To nebuvo išvengta ir po šios šokių šventės. Bet vieną galima pasakyti, kad Clevelandas įrodė savo pajėgumą ir didelius renginius suruošti ir tai, sakyčiau, neblogiau už kitas vietoves. Clevelando kolonija nėra per gausi lietuviais, tačiau, kaip aiškėja, šventę ruošiant ji taip buvo sujudusi, kad kiekvienas klevelandiškis, atrodo, ir tegyveno šventės rūpesčiais. Kritikuoti, sakoma, daug lengviau nei pačiam tuos darbus atlikti. Bet ir pažertos kritikos, sakyčiau, gana logiškos, gyvenimiškos, bet pačios esmės nekeičiančios. Sakoma, kad kalbėtojų buvę per daug, kad šokėjų paradas buvęs ištęstas, kad garsiakalbių sistema veikė netobulai, kad salės įmantriai neišpuošė, pabarta Čikaga, kad ji šventę ignoravusi, kad iš jos dalyvių mažokai tesusilaukta, kad net buvę trukdytojų ir net norėta šventės ruošimą iš klevelandiškių paveržti. Taigi spaudoje nusriuveno viena kita graudulio ašarėlė už tuos nepasisekimus. Bet dabar, įkarščiams atvėsus galima vistik pripažinti, kad šventė buvo įspūdinga, rūpestingai ruošta, Clevelando kolonija bandymą gerai išlaikė, šventė atnešė ir gryno pelno, o tai labai svarbu. Šventė jau nuėjo istorijon. Iš spaudoje sužymėtų pastabų gal ateityje šventės rengėjai kiek pasimokys.

Todėl užbaigdami Tautinių šokių šventės nuotaikas, galima pasidžiaugti išeivijos lietuvių gyvastingumu, ryžtu ir pinigine parama. O sekančią šokių šventę ruošti net galėtų bandyti ir toks Detroitas, panašaus pajėgumo į Clevelandą. Juk smagu ir į kitus miestus pakeliauti. Čikagos lietuviams metami priekaištai, atrodo, nėra per stiprus argumentas. Kolega Bronius Juodelis Drauge net bandė įrodyti, kad publikos daugumą buvo čikagiškiai. Bet irgi gal būtų perdaug pasakyta. Gi šventės rengimo komiteto pirmininkas samprotauja, kad čikagiškių - šokėjų ir dalyvių vistik buvę per pusantro tūkstančio. Tai ko daugiau ir bereikia!

Mielas Redaktoriau, jau ir pas mus greitai baigsis vasaros sezonas. O štai ir pirmosios rugsėjo gražios dienelės neša naujus rūpesčius. Jau suskambėjo lituanistinėse mokyklose skambutis, kviečiąs jaunimėlį į lietuvišką mokslą. Girdėjau užuominą, kad šiais metais net numatomas lituanistinėse mokyklose mokinių padaugėjimas. Tai džiugi žinia. O lituanistinis švietimas - pats didžiausias tautinės gyvybės saugotojas ir ugdytojas. Reikia manyti, kad jaunieji tėvai rūpinsis savu atžalynu ir lietuvio sąmonės išlaikymu. Manau, kad ateityje, mokslo metams įsibėgėjus, turėsiu progos pasidalinti mintimis apie Dėdės Samo žemėje klestintį lituanistinį švietimą.

Su rugsėjo pradžia atgyja ir visokeriopas lietuviškas veikimas. Ir tai nuostabiai gyvas. Štai rankose turiu dienraštį Draugą, kuriame yra paskelbtas renginių kalendorius Čikagoje. Suskaičiavau, kad per ateinančius tris mėnesius jau pasiskelbusių renginių yra 60 su viršum. Taigi kas mėnesį po 20 tokių renginių. Kas savaitę po 5. Įsivaizduokite, kiek čikagiškis lietuvis turi skubėti, kad bent dalį tų renginių aplankytų. Na, reikia ir pinigėlio. Bet renginių gausa rodo didelį organizacijų aktyvumą. Jų gausumą. Renginių tarpe yra gerų mūsų vokalistų koncertų, ypatingai daug pokylių, banketų, balių ir baliukų. Visi jie, sakoma, labai svarbūs, net gyvybiniai reikalingi lietuviškam reikalui. Nestokojama vadinamų vakaronių, meno parodų net dar ir gegužinių, bei parke laužų kūrenimo.

O kur dar renginiai, kurių niekas kalendoriuje nepaskelbė.

Ir tai ne tik Čikaga pasižymi tokia šakota veikla, jos randame visose didesnėse ir mažesnėse lietuvių kolonijose.

Stebint tokį gyvą judėjimą, renginių gausą, ypač balių ir baliukų turi pripažinti, kad ne visi jie yra aukšto meninio lygio. Tai daug iš jų yra tik linksmai laiką praleisti, šeimininkių skaniais pagamintais valgiais pasisotinti, pasišokti. O juk iš to ir centas įkrenta į organizacijos kasą, iš kurios kartais atitenka skatikas ir bendram, svarbiam lietuviškam reikalui. Tad, mielas Redaktoriau, su tokiomis gyvomis nuotaikomis, Dėdės Samo Žemės lietuviai pradeda šį veiklos sezoną. Neabejojame, ši veikla subanguos ir stipresnėmis, reikšmingesnėmis bangomis, kurių bangavimą pajus Lituanistinės mokyklos, Lituanistinė katedra, Vasario 16 - gimnazija ir kitos institucijos, reikalingos visuomenės dėmesio ir paramos. Sekančiuose laiškuose pakalbėsime jau ir apie didesnius renginius.

Geriausios sėkmės

Jūsų

Jurgis Janušaitis

1984 LDC

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS CANBERROJE

INFORMACINIS SUSIRINKIMAS

LDC Koordinacijos Komitetas kviečia visus Canberros lietuvius į susirinkimą Lietuvių Klube spalio 7 d., sekmadienį, 3 val.

Susirinkimo tikslas yra painformuoti tautiečius apie Lietuvių Dienų pasiruošimo darbų pažangą, ir bendrai pranešti, kas daroma.

Darbotvarkėje:

1. Koordinacijos Komiteto bendras pranešimas.
2. Svarbesnių atskirų renginių vadovų pranešimas.
3. Klausimai ir atsakymai.
4. Bendras pasikalbėjimas prie klubo paaukoto vyno bei lengvų vaišių.

Visi Canberros lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

LDC Koordinacijos Komitetas

DĖMESIO JAUNUOLĖS JAUNUOLIAI

Jau dabar atrodo, kad Canberroje įvykstančiose 13-se Australijos Lietuvių Dienose, jaunųjų jėgų pasirodymai bus įdomūs, įspūdingi ir net grandijoziniai. Grupiniai miestų pasirodymai jau beveik susiorganizavę - bet dar nepervėlu užsiregistruoti solistams, duetams ir kitoms pavienėms grupėms.

Mokate dainuoti, instrumentą naudoti, deklamuoti ar gal esate burtininkai - pasirodykite Lietuvių Dienų jaunųjų talentų pasirodymuose. Amžius nuo 5 iki 35 metų.

p. Rasa Mauragienė, 28 Moodie Str., Farrer, ACT 2607. Tel. (062) 862 447, priimą registracijas iki š.m. spalio 15 d.

KYLANČIOS ŽVAIGŽDĖS PASIRODYKITE!

LDC Rengimo Komitetas

JEI LANKYSIES ADELAIDĖJE, PIGIAI IR PATOGIAI PRIGLAUS ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KATALIKŲ CENTRE ESANTYS KAMBARIAI.

Vienam asmeniu į dieną tiktai	$ 8.00
Dviem asmenims į dieną tiktai	$ 15.00
Savaitei	$ 50.00

Platesnę informaciją jums mielai suteiks p. A. Urnevičienė, tel. (08) 267 1285.

Lietuvių Caritas Inc.

Tolí atsiliksi neskaitydamas
Mūsų Pastogės

Gyvenimas Adelaidėje

NUOTAIKINGA POPIETĖ

Žiemos ir ankstyvo bei šalto pavasario popietės adelaidiškiai išnaudoja kultūriniams parengimams, kurie gal nedaug šildo fizinį kūną, bet svetimybių samanomis pradedančią apaugti lietuvišką širdį, tikrai sušildo.

Rankdarbių būrelis, vadovaujamas G. Straukienės, yra kūrybingas ir jau kelintą kartą surengia savo parodėles. Ta proga jos suorganizuoja ir meninę programėlę.

Rankdarbių parodas lankant tenka stebėtis lietuvių moterų kūrybingumu ir darbštumu. Ir ko tik jos nemoka, ko jos nesukuria! Čia lietuviškais raštais siuvinėtos pagalvės ir staltiesės, ten įvairiausi mezginiai, tautinės lėlės, juostos, ant sienų kabo kryžiukais siuvinėti paveikslai, kiti iš džiovintų gėlių, lapų ir medžio žievių sukurti, trys net iš gintaro gabalėlių sudėlioti (dvi Madonos ir beržai!)... Vis tai darbščių rankų ir lakios vaizduotės išdavos.

Meninė programa buvo neilga, bet turininga ir verta dėmesio. Buvusi tautinių šokių mokytoja p. Marija Grėbliūnienė paruošė specialiai šiai dienai paskaitą apie lietuvių tautinius rūbus.

M. Grėbliūnienė, kaip iš spaudos daugeliui žinoma, yra viena iš lietuviškų tautinių šokių pradininkių. Studijuodama kūno kultūrą Austrijos u-tuose (Vienoj ir Grace 1930-1935 m.) turėjo progos arčiau susipažinti su vakarų kultūra ir ypatingai domėjosi vakarietišku folkloru. Grįžusi į Lietuvą savo žinias pritaikė dar vis tebesiformuojančiai lietuviškai kultūrai, organizuodama tautinių šokių grupes ir su A. ir A. Tamošaičių pagalba, aprengė šokėjus jau lietuviškais tautiniais rūbais.

Prelegentės pasakojimu, lietuviškais tautiniais rūbais jau pradėta rūpintis 1906 m. Vilniuje, kur buvo įsteigta Lietuvių draugija, vadovaujama Dr. Kazio Griniaus. Draugijos tikslas buvo rinkti lietuviškus eksponatus - liaudies meno išdirbinius: ornamentus, juostas, priejuostes, juos eksponuoti parodose ir propaguoti autentišką lietuvišką kultūrą. Prie tos draugijos darbavosi ir M.K. Čiurlionis. Po ilgo ir kruopštaus darbo, 1926 m. Tamošaičiai jau turėjo surinkę ir sudarę pilną lietuvių tautinę aprangą ir tuo įrodė užsieniečiams - vokiečiams ir anglams - jog šie klysta teigdami, kad lietuviai nesą sukūrę savo tautinės kultūros.

Tolimesniais metais tautiniai rūbai sparčiai vystėsi, tobulėjo: ryškėjo spalvos, įvairėjo raštai, pagerėjo audimas. To pasėkoje 1939 m. Pasaulinėj Tautinių Rūbų parodoj New Yorke lietuvaitės tautinis kostiumas laimėjo pirmą vietą.

Toliau prelegentė supažindina klausytojus su tautinių rūbų atrinkimu, kokiam kraštui kokie rūbai priklauso, jų nusistovėjimą etnografinėse ribose, jų autentiškumo nustatymą ir populiarinimą.

Paskaitos pabaigoje Vytas Vosylius pailiustravo skaidrėmis įvairių Lietuvos vietovių tautinę aprangą, o paskaitininkė ją detaliai apibūdino.

Nesveikuodama M. Grėbliūnienė negalėjo pati savo paskaitos pristatyti, bet jai į pagalbą maloniai atėjo Elena Bulienė, kuri gražiai ir efektingai paskaitą perdavė.

Toliau abiturientė Roma Dainiutė paskambino pianinu Fr. Liszto Consolations Nrs. 5 & 6. Roma ruošiasi stoti į Muzikos mokyklą, pianino klasę. Adelaidiškiai sveikina Romą, linki jai sekmės ir tikisi susilaukti naujos pianistės.

Jaunos kanklininkės Anita Baltutytė ir Lina Jablonskytė jaunatviškai paskambino "Gražių dainelių" ir "Pienę". Norėtųsi, kad atsirastų daugiau kanklininkių Adelaidėje. Sukruskit, mergaitės! Neleiskit nebyliai gulėti mūsų vaidilų instrumentui...

Programos pabaigoje staigmena: debiutuoja naujas vokalinis vienetas - moterų sekstetas. Jį sudaro: N. Umerienė, A. Urnevičienė, K. Vanagienė, J. Maželienė, J. Šerelienė ir A. Kaminskienė. Debiutantės gražiai padainavo: Plaukia Nemunėlis, Lopšinę ir Oi lingo ly. Dainas paruošė dirigentė G. Vasiliauskienė, akomponavo Dr. kun. A. Savickas.

Programos metu scenoje ratelių verpė tautiniu kostiumu pasipuošusi p. Bakšienė.

Programą atidarė Genovaitė Straukienė. Pranešinėjo Angelė Dainienė, kuri kartu yra ir Apylinkės V-bos narė kultūriniams reikalams. Pabagoje Angelė gražiai padėkojo scenoje susirinkusiems programos dalyviams ir įteikė dovanėles - po žiedelį orchidėjos.

Popietė praėjo gražiai ir nuotaikingai. Nuoširdus ačiū rankdarbių būreliui ir programos išpildytojams!

B. Mockūnienė

Norėdama pagerinti santykius su Trečiuoju Pasauliu, australų valdžia pasiuntė delegatą į naujai susikūrusią Afrikos valstybę.

— Mes jums pastatysim mokyklas bei ligonines, — viešame susirinkime žadėjo delegatas.

— Bela - bela! — šaukia minia.

— Mes užtvenksime jūsų upę ir įrengsime elektros stotį.

— Bela - bela! — dar garsiau šaukė minia.

Po susirinkimo delegatas paklausė, ar jis gali pavaikščioti po miestą ir susitikti su žmonėmis.

— Mielai, — atsakė jam valdžios atstovas. — Tik eidamas gerai žiūrėk, kur žengi, kad į bela - bela neįmintum.

Sydney Moterų veikloj

SYDNEY LIETUVIŲ MOTERŲ SOCIALINĖS GLOBOS DRAUGIJOS PIRMININKĖS VIENŲ METŲ PRANEŠIMAS

1983 m. rugpiūčio 14 d. visuotinio metinio susirinkimo išrinkta nauja valdyba.

Per šiuos metus draugijos valdyba turėjo 12 posėdžių, įskaitant paskutinuosius 4 posėdžius vadovaujant p. Vidai Kabailienei. Prieš mano išvykimą Adelaidėn valdybos nutarimu kviesta p. Kabailienė kuri sutiko prie sekretorės pareigų perimti ir pirmininkės pareigas. Vicepirmininkei p. Vingienei užsienin išvykus valdybos papildymui kviestos kandidatės p.p. D. Bižienė, A. Mikutavičienė.

Draugijos svarbiausias tikslas lankyti nelaimėn patekusius ir ligoninėse tautiečius. Ligoniai nuolat lankomi, turime dvi ligonių reikalams nares, kurios uoliai rūpinasi jais, lankomi kada tik pranešama, bet, deja, būna atsitikimų kad pavėluotai pranešta arba visiškai nesužinome.

Draugijos užsimojimas pastatyti Lietuvių Sodybą išsipildė. Per ilgus metus sudarė nepaprastai daug rūpesčių ir darbo. Didžiausia užduotis buvo sukaupti lėšų sodybos pastatymui. Su draugijos narių ir prijaučiančių tautiečių prisidėjimu visas kliūtis nugalėjome. Ačiū Dievui šiandien stovi pastatyta sodyba, graži be jokių skolų milijono dolerių vertybės! Tiesa! Sodyba palyginus nėra taip didelė, statėme kiek finansai išnešė bet mano manymu yra galimybių praplėsti ateityje.

Valdybos parengimai per šiuos metus kadenciją pradedant: sėkmingas modelių paradas pravestas p. Birutės Hammel, kuri visuomet nuoširdžiai ateina mums pagalbon. Sodybos metinė ieškminė kaip ir tradicinė dėka p. Marinos Cox kuri su jaunaisiais "Sūkurio" šokėjais visad ateina programų atlikti tuo pritraukdami nemažai svečių.

Populiarus metinis Užgavėnių Blynų Balius kaip visuomet, sėkmingas, kuriame taip pat talkon ateina įvairūs programos mėgėjai. Pereitame baliuje seniai laukiami "Linksmieji Broliai" publiką linksmai nuteikė. Moterų ansamblis "Sutartinė" taip pat buvo publikos entuziastiškai sutiktas.

Šiemet ir vėl dalyvauta Sutherland Shire Senior Citizen's Festival of Arts, sodybietė p. V. Narušienė su talkininkėms puikiai pravedė lietuvišką skyrių. Šitas metinis parengimas priduoda draugijai ir sodybai daug reklamos. p. V. Narušienei labai dėkui už pastangas.

Valdyba kaip jos narė vis palaiko ryšius su Lietuvių Moterų Federacijos Klubu, U.S.A. Nuolatiniai ryšiai taip pat palaikomi su vietinėmis valdžios įstaigomis, ir su Sutherland Council, kurios apylinkėje priklauso Lietuvių Sodyba. Sodyba tvarkosi labai gerai. Valdyba ir patikėtinės sąžiningai atlieka turimas pareigas. Sodybos seniūnui p. L. Simanauskui kuris nuo pat apsigyvenimo Sodyboje įsitraukė į jos gerbūvį. Jam didelis dėkui! Negaliu nemineti ir kitų sodybiečių: daug darbo ypač prie darželių prisidėjo p. Žemaitis taip pat talkininkauja ir p. K. Andriuška. Sodybietės ypač pasižymi vaišingumu. Visiems esu labai dėkinga. Tas žymiai palengvina valdybai ir patikėtinėms.

Ačiū p. Anskiui Reisgiui už didelį talkininkavimą, p.p. Simanauskui, Žemaičiui sodybos tvorų pastatyme taip pat ir prie bendro tvarkymo sodybos atidarymo šventei.

Draugijos ir savo vardu nuoširdžiai dėkoju draugijos revizoriui p. A. Milašui kuris per ilgus metus pasitarnauja draugijai, tai didelis ir svarbus pasiaukojimas. Lietuvių Klubui labai dėkui už patalpas posėdžiams ir susirinkimams. "Mūsų Pastogės" redaktoriui p. V. Kazokui už spaudą ir bendrai talkininkavimą. Visiems ir visoms kurie daugiau ar mažiau valdybai talkininkavo, nepamirštant mūsų mielos nuolatinės pranešėjos p. Jadvygos Viliūnienės, kuri visada mums ateina į pagalbą.

Baigiant ir kartu atsisveikinant, linkiu visoms narėms geriausios sekmės, remti kaip ligšiol mūsų garbingą draugiją ir jos veiklą. Susidėjus aplinkybėms su dideliu gailesčiu turėjau apleisti Sydney bet ramiai palieku draugiją naujos pirmininkės p. V. Kabailienės ir jos valdybos rankose žinodama kad remsite kaip ligšiol. Gyvendama Adelaidėje su įdomumu seksiu draugijos vęiklą ir esu tikra Jūs manęs nenuvilsite, o aš Sydney ir jūsų niekad neužmiršiu.

O. Baužienė

H. Šalkauskas Iš "rugiapiūtės ciklo".

PIGIAUSIOS KELIONIŲ KAINOS

Į Lietuvą ir atgal nuo	$ 1.550
Iš Lietuvos ir atgal nuo	$ 2.250
Į Frankfurtą ir atgal nuo	$ 1.230
Į Romą ir atgal nuo	$ 1.320
Į Kanadą ir atgal į Sydney	$ 1.050
Į Kanadą ir atgal į Melbourne	$ 1.200
Į JAV ir atgal nuo	$ 1.170
Į Pietų Ameriką nuo	$ 1.700
Aplink pasaulį nuo	$ 2.200

7 dienų ekskursija į Singapurą nuo $ 799

• Keliaukite Quantas, Pan Am, Lufthansa, Singapore Airlines, Japan Airlines, KLM, TAA, ANSETT pigiausiomis kainomis per akredituotą IATA, AFTA kelionių biurą.
• Vilniuje galima būti tik 6 dienas (5 naktis)
• Užpildau dokumentams blankas nemokamai.
• Bilietus išrašom vietoj. Mano 24 metų patyrimas, Jūsų kelionės sėkmingumo garantija.
• Aptarnauju lygiai tautiečius visose Australijos vietovėse.

Kreipkitės pas ALG. ŽILINSKĄ, telefonu arba raštiškai

CONCORDE INTERNATIONAL TRAVEL
(IATA, AFTA)

541 KING STREET, WEST MELBOURNE (prie Liet. Namų) Telef. 329 6833, vak. 583 4258.

Laiškai Redakcijai

SYDNEJAUS JAUNIMAS JUDA

Tenka pasidžiaugti Sydnejaus lietuvių jaunimo veikla. Per palyginti trumpą laiką Sydnejaus lietuviškoji visuomenė turėjo progos tikrai pasidžiaugti ir gal nustebti, kad mūsų jaunoji karta pasirodė gyvastinga ir kūrybinga labiau, negu manėme. Štai neseniai turėjome Lanos Stasiūnaitytės karitatyviniais tikslais surengtą vakarą - banketą, puikiai suorganizuotą. Tautos Šventės proga pasirodė jaunimas programoje, subrendęs savo mintyse - sąmoningas ir kūrybingas, suorganizuota meno paroda parodė jaunus talentus. Ir štai dabar, praeitą savaitę, suorganizavo pavasario madų puikiai pasisekusį spektaklį, į kurį susirinko virš trijų šimtų žmonių. Gražiai išpuošta salė, papuošti stalai gėlėmis su užkandžiais, ir net kiekvienam vakaro dalyviui padėta graži dovanėlė - parfums Cartier, Paris. Publikai patarnavo daugiau dvidešimties jaunuolių, kurie parodė, neįprastą šiems laikams, paslankumą, mandagumą ir tvarkingumą. Tas viskas rodo, kad mūsų jaunieji organizatoriai toli pralenkė vyresniųjų organizuojamus pobūvius, kuriems paprastai trūksta dalyvių, o jaunimas pasikviečia iš šalies savo draugų kitataučių. Šia proga norėčiau pasakyti, kad vyresnieji nepagristai save sendina, sėdėdami patogiose sofose prie TV. Trūko, kaip tik to pajėgaus darbingo aktyvo, kur mėgsta nusiskųsti jaunimu.

Vakaras davė $ 1600 grynо pelno, tas rodo, kad buvo sėkmingai organizuotas ir kad mūsų jaunimas jau moka savim pasirūpinti. Valio! Sydnejaus Lietuvių Jaunimo Sąjungai.

A. Mauragis

Gerb. p. Redaktoriau,

Tenka komentuoti apie du Mūsų Pastogėje atspausdintus pasisakymus apie VI-tą Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą (PLJ K-ą):

1. "MP" Nr. 28 1984.7.23 Vedamasis psl. 2:

"... tenka skaitytis, kad to kongreso ruoša ir pravedimas esmėje guls ant vyresniųjų pečių."

2. "MP" Nr. 30 1984.8.6 p.. Baltučio straipsnis psl. 6:

"Manau, kad šiame suvažiavime jau turime sudaryti iš vyresniųjų finansams sutelkti komitetą ar kitą vienetą, kuris darbą pradėtų jau dabar."

VI-to PLJ K-o Rengimo Komitetas ir jo paskiros Komisijos susirinko Melbourne birželio 10 d. Susirinkime buvo maždaug 30 entuziastiškų jaunuolių, keletas vidurinės kartos asmenų, ir tik kelios poros į darbą įkinkytų "vyresniųjų pečių". Taigi, VI-to PLJ K-o ruošos darbas jau pradėtas. Jį ruošią jaunimas ir "vidurkartiniai". Paramos iš vyresniųjų — ypač formalios, iš ALB Krašto Tarybos, Krašto Valdybos bei Apylinkės Valdybų — mes lauksime ir mielai priimsime. Bet tik prašyčiau kad ta parama būtų koordinuota su PLJ K-to Rengimo Komiteto planais.

Su pagarba

Dr. A.V. Stepanas,
Ko-ordinatorius,
VI PLJ K-ko Studijų Dienų

Gerb. p. Redaktoriau,

Jūsų vedamam laikraštyje skaičiau žinutę apie viešbutį "Lietuva" Vilniuje. Kadangi man neseniai teko jame apsistoti, noriu šį bei tą apie jį pridėti.

Iš tikro jis tik užsieniečiams, tačiau beveik visi tie "užsieniečiai" yra rusai. Užsiregistravus išduoda pasiuką, su kuriuo reikia prisistatyti pas aukšto prižiūrėtoją, kuri sėdi prieš liftą, ir jinai ji įkeičia į kambario raktą. Išeinant reikia atiduoti raktą ir gauti pasiuką, be kurio į viešbutį neįleidžia. Jinai taip pat veda dienorašti, kas kada išėjo ir kada atėjo. Jeigu kas iš vietinių nori lankytis, turi parodyti pasą, iš kurio užregistruoja vardą, pavardę, paso numerį, kur ir kada gimęs, ir kur dirba. Originalą duoda lankytojui, o duplikatą pasiunčia kažin kur kitur. Su tuo popiergaliu lankytojas turi prisistatyti pas aukšto prižiūrėtoją, kuri tada įleidžia į kambarį. Nežiūrint kiek kartų žmogus lankytųsi, procedūra ta pati. Visi tarnautojai kalba lietuviškai, rusiškai ir angliškai. Kai kurie iš jų yra rusai, ir lietuviškai kalba prastai. Bet pirmiausiai atvykusį kalbina rusiškai, priimdami kad visi ten apsistoję yra rusai.

"N"

LANKYTOJŲ ĮSPIŪDŽIAI IŠ LIETUVOS

Šią vasarą Lietuvoje lankęsi užsienio lietuviai pasakoja apie "nervingą nuotaiką" tėvynėje. Tautiečiai labiau bijo susitikti ir pasikalbėti su turistais. Milicija ir KGB atidžiau seka lietuvius, kurie bando nuvykti pas gimines provincijoje. Bent dviem atvejais KGB agentai suėmė nuvažiavusius be leidimo pas gimines; jie buvo nubausti 30-50 rublių piniginе bauda ir gražinti atgal į Vilnių. Kalbama, kad pastaruoju metu Lietuvoje buvo nužudyti du patriotiškai nusiteikę lietuviai, panašiu būdu kaip Helsinkio grupės narys kun. Laurinavičius.

(ELTA)

Trys draugai ginčijosi, kurio profesija yra seniausia.

— Mano, — pareiškė chirurgas, — nes jau rojuje reikėjo Adomui išimti šonkaulį.

— Dar prieš tai, — tvirtino inžinierius, — mes turėjome dirbti išsijuosę, kol žemę nuo vandens atskyrėm. Juk buvo chaosas.

— Teisybė, — nusišypsojo politikierius. — Bet ar judu pagalvojot, kas tą chaosą sukėlė.

XXIII OLIMPIJADA LOS ANGELES

Rašo Robertas Sidabras

SPORTAS

Tęsinys

Žymiai dramatiškesnėje atmosferoje vyko vyrų šuolio į aukštį varžybos. Daugumas tikėjosi pamatyti įdomią "dvikovą" tarp pasaulio rekordininko kiniečio Zhu Jianhua ir amerikiečio D. Stones, tačiau ir čia olimpijados rengėjams teko nusivilti, nes pilnas pasitikėjimo savim amerikietis į varžybas įsijungė kai kartelė buvo iškelta žymiai aukščiau virš dviejų metrų ir po nepakankamo apšilimo neįveikė 2.33 m. Staigmeną pateikė 23 m. amžiaus vokietis Dietmar Moegenburg po virš 3 val. užtrukusių varžybų įveikęs 2 m. 35 cm. aukštį pasipuošė aukso medaliu, sidabras teko švedui (2.33 m.), o pasaulio rekordininkas turėjo pasitenkinti bronza. D. Stones tvirtinimu, J. Zhu prarado koncentraciją kai 1.500 m. bėgimo finale prie pat šuolio į aukštį sektoriaus pargriuvo S. Ovett ir tuoj pat prisistatė greitosios medicinos tarnautojai, tad šuolio į aukštį varžybos laikinai buvo sustabdytos. Po to kinietis savo geros formos nebeatgavo ir 2.33 aukščio neįveikęs pirmu bandymu, paprašė, kad kartelė būtų pakelta iki 2.35 aukščio, tačiau šio aukščio neįveikė per du bandymus.

Dar norėtųsi paminėti moterų maratono bėgimą, kur aukso medaliu pasipuošė amerikietė Joan Benoit (2 24.52) ir 400 m. kliūtinį bėgimą, kur Nawal el Moutewakei, sportininkės iš Maroko dėka olimpinėse žaidynėse tos valstybės vėliava plėvesavo aukščiausiai. Tai buvo pirmas medalis ir dar aukso, kuris puošia N. Moutewakei krūtinę...

Visai kitas vaizdas buvo vyrų 400 m. bėgime per kliūtis, kurias be didesnių pastangų laimėjo amerikietis Edwin Moses. Galima tik pridėti, kad tai buvo jo 104-ta pergalė iš eilės. Jo gyvenime, tikriausiai sunkiausiai įveikiama kliūtis buvo tai XXIII Olimpijados sportininkų priesaika, kur jis suklupo net kelis kartus... Paminėtinas ir anglas Sebastian Coe, kuris jau pasipuošė dviem aukso medaliais 1.500 m. bėgimuose.

PLAUKIMAS

Šiose varžybose dominavo amerikiečių plaukikai, tačiau labai gerai pasirodė australai, kanadiečiai, vokiečiai, olandai bei Pietų Amerikos plaukikai. Sensacija įvyko jau pačiame pirmame finale, kai dvi amerikietės C. Steinseifer ir N. Hogshead 100 m. laisvu stilium atplaukė tuo pačiu laiku 55.92 sek. tad abi buvo apdovanotos aukso medaliais. Tad, kaip jau buvo iš anksto apskaičiuota, amerikiečių sportininkai pelnė net 20 aukso medalių plaukimo pirmenybėse, Kanada - 4, Vokietija - 2, Olandija - 2, o australams - 1, tačiau labai garbingas, kai brisbanietis Jon Sieben 200 m. peteliškės stilium distanciją įveikė pasaulio rekordo laiku (1.57.04). Australai iškovojo 4 sidabro ir 6 bronzos. Mark Stockwell turėjo galimybių pasipuošti aukso medaliu 100 m. laisvu stilium plaukime, tačiau dėl nevienodo starto turėjo pasitenkinti sidabru, bet už parodytą sportiškumą, tą medalį galima vertinti auksinės spalvos.

GIMNASTIKA

Netik sporto mylėtojus, bet ir visus Olimpijados stebėtojus labiausiai žavėjo ši sporto šaka tiek moterų tiek ir vyrų grupėse. Šis nepaprastai grakštus sportas pareikalauja nepaprastos fizinės ir dvasinės disciplinos bei koncentracijos siekiant olimpinio standarto, o ką jau bekalbėti apie medalio vertę. Moterų grupėje komandiniai geriausiai pasirodė Rumunijos reprezentantės, o individualiai pratimus ant "arklio" atliko grakščiausiai Ecaterina Szabo, taip pat iš Rumunijos. Ant turniko aukso medalis teko kinietei Y. Ma. Dranatiškoje atmosferoje vyko moterų gimnastikos varžybos individualiai bendrai ant visų aparatų ir ant grindų. Čia sekmė lydėjo amerikonę Mary Lou Retton, kuri surinko 79.175 taškus, o sidabras teko E. Szabo (79.125), taigi rumunė atsiliko vos 0.05 taško. Naujai į olimpinę programą įtrauktoje meninėje (Rhythmic) gimnastikoje aukso medalį iškovojo L. Fung - Kanada. Ir čia rumunė D. Staiculescu taip pat atsiliko vos 0.05 taško.

Kas liečia meninę gimnastiką, tai lietuvaitė iš Kauno Dalia Kutkaitė pasipuošė aukso medaliu pereitose Europos pirmenybėse.

Grįžtant prie vyrų gimnastikos, tai čia dominavo japonai, kiniečiai bei amerikonai. Priverstiniuose pratimuose aukso medaliu pasipuošė japonas Koji Gushiken, surinkęs 59,25 taškus, o sidabras teko J.A. V-bių atstovui Peter Vidmar, kuris taip pat surinko 59,25 taško. Pratimus ant grindų grakščiausiai atliko ir aukso medalį laimėjo kinietis Li Ning. Ant turniko japonas Satoshi Morisue aukso medalį iškovojo be pražangų. Japonas Yun Lou grakščiausiai peršoko "arklį" ir taip pat pasipuošė auksu. Ant lygiagrečių turniko pratimus beveik be klaidų atliko amerikietis Bart Connor ir pelnytai užsitarnavo aukso medalį. Labiausiai įtemptose gimnastikos varžybose pratimuose ant "arklio" teisėjų kolegija nesurado skirtumo tarp kiniečio Li Ning ir amerikiečio Peter Vidmar, nes abu surinko po 19.95 taško, tad nutarė aukso medaliais apdovanotai abu talentingus sportininkus!!! Japonas Koji Gushiken buvo lygiavertis varžovas su kiniečiu Li ning, pratimuose ant žiedų, tad ir čia abu tapo apdovanoti aukso medaliais. K. Guschiken grakščiausiai visus pratimus atliko ir individualinėse pirmenybėse, tad dar kartą pasipuošė aukso medaliu, o amerikietis P. Vidmar vėl atsiliko vos 0.025 taško, tad jam teko sidabras. Tačiau amerikiečiai atsirevanšavo komandinėse vyrų gimnastikos pirmenybėse surinkę 591.40 taško, pasipuošė aukso medaliais, kiniečiai (590.80) turėjo pasitenkinti sidabro, o japonai (586.70) bronzos medaliais.

ŠUOLIS Į VANDENĮ

Tai taip pat viena iš grakščiausių sporto šakų olimpinėje programoje. Čia gana įtemptos varžybos vyko tik moterų grupėje ir po kvalifikacinių pirmenybių į finalinę 12 sportininkių grupę pateko net dvi australės, nors ir be didesnių pretenzijų. Po gana įdomių ir permainingų varžybų nuo 3 m. spiruoklinės lentos grakščiausius šuolius bei pratimus atliko kanadietė Sylvie Bernier, surinkusi 530.7 taškų ir tuo pačiu pasipuošė aukso medaliu. Šuoliuose į vandenį nuo 10 m. platformos grakščiausiai pasirodė kinietė Zhou Jihong surinkusi 435.51 taško ir pelnytai tapo apdovanota aukso medaliu. Šiose pirmenybėse truputį "perdegė" amerikietės, tad abėjuose stiliaus šuoliuose joms teko sidabro ir bronzos medaliai.

Kai vyko šuoliai į vandenį varžybos vyrų grupėje, tai matėsi, kad amerikietis Greg Louganis, kuris visame pasaulyje neturi sau lygių, buvo visa klase pranašesnis, tad ir aukso medaliai jam teko be didesnio pasipriešinimo nuo 3 m. lentos surinkus 754.41 tašką, o nuo platformos surinko 710.91 tašką.

Bus daugiau

Meninėje dalyje M. Pečiulienė padainavo tris dainas. V. Ratkevičius pakalbėjo apie du lietuvių kilmės poetus Č. ir O. Milašius, rašiusius ne lietuvių kalba. Šia proga padeklamavo Č. Milašiaus poezijos. Programos klausėsi ne vien minėjimo dalyviai, bet ir gausus būrys svečių.

Kaip dalį skautų akademikų minėjimo tektų skaityti ir skautės akademikės Bronės Mockūnienės tapybos parodą, kuri tą pačią dieną buvo surengta mažojoje Liet. Namų salėje. Daugumai adelaidiškių ši paroda buvo tikra staigmena. Visi pažįstame šią kuklią žemaitę su meniniais talentais. Prieš kelerius metus ji laimėjo skautų akademikų konkurse literatūrinę premiją. Tačiau nedaug kas žino, kad ji teptuką valdo neblogiau už plunksną.

Parodą atidarė Dr. S. Pacevičienė, patiekusi pluoštą dailininkės biografinių žinių ir pristatydama B. Mockūnienę kaip menininkę. Bronė domėjosi menu nuo pat jaunystės, mėgo piešti ir šios srities mokytojų buvo vertinama. Deja, gyvenimas kitaip susiklostė ir savo polinkiams tegalėdama skirti daugiau laiko ir dėmesio tik brandžiame amžiuje.

Parodoje išstatyti 37 darbai. Jos paveikslai realistiški, daugumoje australiški gamtovaizdžiai.

Nelabai seniai išskėstomis rankomis sutikome Metraščio II tomą. Nemažai apie jį kalbėjome ir rašėme, pasidžiaugėme dideliu ir gerai atliktu darbu. Bet, va, skaitome, kad Krašto Valdybą užplūdo protestų ir nusiskundimų laiškai, kad Metrašty praleista keli iškilūs sydnejiškiai lietuviai dailininkai. Krašto Valdyba siūlo aplenktuosius dailininkus atsiprašyti ir apie juos paruošti kelių puslapių priedą prie jau išleisto Metraščio. Idėja gal nebloga, bet kokia garantija, kad po kiek laiko vėl neatsiras nepastebėtų, tautai nusipelniusių asmenų. Nespėsime ant naujo švarko dėti lopų. Pagaliau apie trejus metus be atlyginimo dirbusi redakcinė komisija ir vyr. redaktorius yra nusipelnę daugiau, negu viešo išplakimo. Šią problemą Krašto Valdyba galėjo spręsti uždarai: reikalą iškėlusi į viešumą "nuskriaustųjų" skaičių tik padidino ir nieko neišsprendė.

B. Straukas

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA" LTD.

• **Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.**
Už terminuotus indėlius:
aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

Nuo $ 100	**iki $ 10.000 — 12 %**
nuo $ 10.000	**iki $ 20.000 — 13%**
nuo $ 20.000 ir daugiau	**— 14%**

TALKA nuo 1984 m. sausio 1 d. sumažina ½% už paskolas.

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais $ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t.y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividento.

• **Teikia paskolas iki $ 30.000 įkeičiant nekiln. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki $ 5000 ir be jų iki $ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.**

• **Įstaiga veikia:**

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. p.p., sekmadieniais nuo 1.30 val. p.p. iki 3 val. p.p., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.
Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p.p.
Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO. Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 val. iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, S.A. 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. p.p. Lietuvių Klubo patalpose 16-18 East Terrace, Bankstown, N.S.W. 2200.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melbourne, Vic. 3001.

Laiškas iš Adelaidės

Sukaktis, paroda ir kiti nusidavimai

Adelaidiškiai sugeba patriukšmauti, bet moka ir reikštis pozityviais darbais. Po visokių "revoliucijų" gyvenimas grįžta į normalias vėžes. Visos pagrindinės organizacijos praleido metinius susirinkimus, išsirinko naujas valdybas, atitinkančias "dienos reikalavimus". Rasis progų pagalvoti ir apie kultūrinę veiklą.

Kaip tik tokia proga ir pasitaikė. Neskaitlingas Adelaidės skautų akademikų būrelis gražiai paminėjo akademinio skautų sąjūdžio 60 metų sukaktį. Minėjimas pradėtas Lietuvių Namuose iškilmingais pietumis. Kadangi dalis narių yra inžinieriai arba skautų akademikų antrosios pusės, tad į minėjimą įsijungė kartu ir organizuoti Adelaidės inžinieriai. Sukakties minėjimą pradėjo skautų valdybos pirmininkė J. Maželienė trumpu žodžiu ir pasiūlė išgerti tostą už kūrybingą skautijos ateitį. Inžinierių S-gos vardu skautus pasveikino A. Pacevičius.

Akademinėj daly T. Žurauskas gana plačiai ir išsamiai nušvietė skautijos istoriją ir skautų judėjimo atsiradimą bei plitimą Lietuvoje. Skautai akademikai nepakriko Lietuvos okupacijų sąlygose. Žymi jų dalis baigiantis karui pasitraukė į Vakarus ir emigravę į įvairius kraštus vėl atgaivino skautų akademikų veiklą į savo eiles pritraukdami ir čia mokslus baigusius jaunus lietuvius.

Adelaidėje susiorganizavę skautai akademikai jau trys dešimtmečiai reiškiasi vietiniame lietuvių tautiniame ir kultūriniame gyvenime. Tačiau kaip ir daugeliui kitų mūsų organizacijų, taip ir skautams akademikams ateitis kelia rūpesčių.

Informacija

AUKOS LITUANISTINEI KATEDRAI

Šalia anksčiau skelbtų aukų pastaruoju metu tam pačiam tikslui gauta: $ 100 Dr. G.E. Kazokienė, $ 50 V. Jaras. Ačiū.

SYD. LIET. KLUBO BIBLIOTEKOJE

Atsiliepdama į Vasario 16-sios Gimnazijos atsišaukimą padėti atstatyti sudegusią gimnazijos biblioteką, Syd. Liet. Klubo biblioteka išsiuntė gimnazijai 20 knygų. Taip pat per mūsų biblioteką Gimnazijai aukojo po $ 25 p.p. P. Donielienė, M. Vaškevičienė, N. Čelkienė ir V. Burokas. Skaitėme, kad Vasario 16 gimnazija skaudžiai nukentėjo nuo gaisro, tad visokia parama jai labai reikalinga. Padėkime jai!

S.L.K. Bibiliotekos Vadovybė

MONSINJORO JOHN MEANEY PAGERBIMAS

Pagerbimas įvyksta spalio 14 d., sekmadienį tuoj po lietuviškų pamaldų Lidcombės parapijos salėje. Atremontavus šią bažnyčią pastebėta, kad klebonas Mons. J. Meaney prie vieno suolo prikalė plokštelę su tokiu įrašu: "In Memory of deceased Lithuanians".

Į pagerbimo pietus registruoja A. Kramilius tel. 727 3131, Danutė Ankienė 871 2524, A. Vinevičius ir Alfa Savickienė prie bažnyčios, bei Bronė Sidarienė trečiadieniais Lietuvių Klube. Pietų kaina $ 5 ir $ 3 vaikams įskaitant gėrimus. Terminas iki spalio 7 d. Nedelskite užsiregistruoti.

A. Kramilius

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708-1414)

SPALIO 13 d., šeštadienį, 7.30 val.
Tradicinis VOKIEČIŲ VAKARAS

OKTOBERFEST

Programoje: vokiečių šokėjai ir jų orkestras, vokiškas maistas ir alaus gėrimo varžybos bei kitos įvairybės.

Bilietai $ 7.50 asmeniui. Bilietus įsigyti ir vietas rezervuoti Syd. Liet. Klube iki spalio 11 dienos!

Skanus ir pigus valgis kiekvieną trečiadienį nuo 5.30 iki 8 val.
ŠVEDIŠKAS STALAS — SMORGASBORD. Kaina $ 3

Pats geriausias laikas į užsienį siųsti sveikinimų laiškus arba atvirukus, perspėja Australijos paštų viršininkas atsimenant, kad metų pabaigoje paštai būna perkrauti ir dėl to vėlinasi. Ypatingai dabar, svarbu išsiųsti siuntinius, kad jie pasiektų adresatus norimu laiku. Kaip visi įsitikinome, Australijos pašto aptarnavimas kaskart menkėja: kadaise mokėjome mažus pinigus už siuntų persiuntimą, buvome aptarnaujami net du kartus per dieną įskaitant ir šeštadienius, o dabar iškritęs šeštadienių aptarnavimas, paštas gaunamas tik kartą per dieną, sekmadieniais net neįmanoma išsiųsti telegramos. Mūsų Pastogės skaitytojai nuolat nusiskundžia, kad laiku negaunamas laikraštis ir tuo pačiu kasdieniniai priekaištai M.P. administracijai. Šia proga dar kartą primename skaitytojams, kad Mūsų Pastogės Administracija laikraščio išsiuntimą atiduoda paštui penktadienį 10 val. ryto.

Netrukus numatomi pakelti bendrai pašto tarifai, bet apie tai bus pranešta vėliau.

VIETOJ GĖLIŲ

Pagerbdami a.a. Antaną Skėrį vietoj gėlių Mūsų Pastogei aukojame dešimt dolerių ($ 10). Ačiū p.p. Žvirbliams. Red.

D.L.K VYTENIO ŠAULIŲ KUOPA MELBOURNE
maloniai kviečia visus tautiečius į šaulių rengiamą

BALIŲ

spalio 13 d., šeštadienį, 6.30 val. Melbourno Liet. Namuose, 50 Errol St., Nth Melbourne.

Baliuje: Melb. Liet. Jaunimo kapela, vakarienė, loterija. Įėjimas $ 8 įskaitant ir vakarienę. Vietas užsakyti pas Z. Augaitį tel. 294721 arba pas J. Vizbarą tel. 74442210.

Pusė baliaus pelno skiriama jaunimo veiklai.

Valdyba

JAUNIMO VAKARAS

Rugsėjo 22 d. Sydnejaus Liet. Klube buvo surengtas jaunimo vakaras, suorganizuotas neseniai įsisteigusios ALJ S-gos - Syd. Skyriaus Valdybos. Šis vakaras tikrai nustebino vietos lietuvius veikėjus: jaunimo vakaras dalyviais buvo toks gausus, ko čia pasigedome per pastaruosius penkerius metus. Dalyvavo apie 300 svečių, bet vakaro rengėjai užtikrina, kad galėjo dalyvauti dar antra tiek, jeigu Liet. Klubo salė būtį galėjusi talpinti. Be abejonės, geroką dalį svečių sudarė jauni kitataučiai, bet vis tik jaunimo sugebėjimas ir pastangos patraukti kitataučius ir ypač jų jaunimą lietuvius tiesiog pritrenkė. Vyresnieji po vakaro skirstėsi ir stebėjosi: mūsų jaunimas tą pajėgia ir sugeba!

Vakaro programoje vyresniųjų akimis didelių naujovių neparodyta "Melior Fashions" naujausių modelių ir ateinančios vasaros madų paradas ir draugiškas visų dalyvavusių susitikimas ir pabendravimas. Net nesinaudota šiųlaikine jaunimo mėgiama trenksminga muzika, o pravesta pramoginė programa gana santūriai. Svečių aptarnavimnas prie stalų buvo tiesiog pasigėrėtinas: mūsų jaunimas labai respektyviai aptarnavo svečius, patenkindami visų pageidavimus.

Vakaro programą gražiai pravedė Kristina Coxaitė lietuviškai ir angliškai, madų paradui vadovavo Jūratė Reisgytė-Fraser.

Vakaro pasisekimą liudija gautas iš vakaro Jaunimo S-gai pelnas — apie $ 1700.

SYDNEJAUS SKAUTŲ AUŠROS TUNTAS
ruošia ir kviečia visus į tradicinį

KAUKIŲ BALIU

spalio 20 d., šeštadienį, 8 val. Syd. Lietuvių Namuose Bankstowne

Baliaus tema: "2001 metai — lietuvių odiseja"

Programoje šokiai ir žaidimai, kaukių paradas, loterijos ir kt.

Kviečiame jau dabar pasirūpinti kaukėmis, iš jų geriausios bus premijuojamos.

Aušros Tuntas

VISUR VISAIP

DAINOS CHORE

Skaudžios ligos yra prispausta nuoširdi choristė Albina Dubauskienė. Ji gydosi namuose Marrickville. Linkime Albinai sveikatos.

Pasigedome repeticijoje Vytauto Stasiūnaičio, pasirodo, kad iš gražaus Station Vagono paliko tik koncertina, kai jį staigiai pastumėjo į priekį atsimušęs kitas automobilis, o gal tankas? Edvardas Šliteris nuo rugpiūčio mėn. išėjo į pensiją, tai dabar jau tikimės iš jo profesionalo choristo.

Dainos chorą parėmė $ 15 — Jadvyga Pauliukėnienė, $ 10 Magdutė Šidlauskienė iš Lietuvių Sodybos ir viena choristų šeima $ 30. Visiems nuoširdus ačiū.

Dainos choro informacija

***

Anąsyk pravažiuodami pro šalį Sydnejuje stabtelėjo kelioms dienoms svečiai melburniškiai dail. A. Vaičaitis ir V. Aniulis, kuris pusiau gyvena Melbourne, pusiau Paryžiuje. Iš pokalbio paaiškėjo, kad netrukus iš Paryžiaus ketina atvažiuoti ir čia koncertuoti jau mums iš anksčiau pažįstama dail. A. Vaičaičio dukra Jolanta Vaičaitytė, kadaise gražiai pasirodžiusi ir šiltai priimta Lietuvių Dienose Melbourne.

MELBOURNO LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS PRANEŠIMAS

Gauta Šaltinių Bibliotekai: A. Bendoriaus "Lietuva, kraštas - gyventojai - kultūra", Chicago 1952 M. Jučo "Nuo Krėvos sutarties iki Liublino unijos", Kaunas 1970 m. "200 patarimų automobilistams mėgėjams", Vilnius 1973 m. R. Kaminsko "Praeities paminklai ir šiandiena", Vilnius 1983. "Kauno mario", Vilnius 1981. "Gintaro krantas", Chicago 1958. A. Ivanausko "Lietuvos fizinė geografija", Kaunas 1977. "Vaiko virtuvė", knyga motinoms apie valgių gaminimą vaikams, Vilnius 1957. A. Nepokupno "Baltai slavų giminaičiai" (iš serijos "Kalba ir žmonės"), Vilnius 1983. "Valstybinės LTSR architektūros paminklų apsaugos inspekcijos metraštis II", Vilnius 1960. "Kristijono Donelaičio jubiliejiniai metai" Vilnius 1965. "Lietuvių kalbos leksikos raida", Vilnius 1966. Iš a.a. Liudo Barkaus pomirtinio palikimo: Visų Australijoje vykusių lietuvių renginių programų atspaudai ir daug įvairaus turinio knygų. P. Rahdon Lietuvos pašto ženklų serija. Dovana V. Ališausko "VII Laisvojo Pasaulio Lietuvių Tautinių Šokių Šventė", Chicago 1984.

PADĖKA

Tautos Šventės proga buvo renkamos aukos Sydnejaus Lietuvių Jaunimo Sąjungai paremti, surinkta $ 150. Dėkojame visiems parėmusiems jaunimą. Ta proga dėkojame visiems prisidėjusiems prie šventės suorganizavimo programos ir meno parodos paruošimo.

Sydnejaus Apylinkės Valdyba

PRANEŠIMAS

Iš Geelongo. Paaiškėjus, kad spalio 7 d. Melbourne ruošiamas šv. Kazimiero minėjimas, Geelongo choristų susirinkimas atidedamas iki spalio 21 d. 6 val. Geelongo Liet. Namuose. Visi choristai kviečiami dalyvauti.

(pirm.) P. Čerkavičienė

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
Published
by the Lithuanian Community
Publishing Society Ltd.
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W., 2200

Administracijos adresas:
P.O. Box 550 Bankstown 2200
Administracijos tel. 709 4846
Prenumerata:
Australijoje metams $ 25
Užsienyje papr. paštu $ 30
Oro paštu į N. Zelandiją $ 40
Oro paštu kitur $ 55

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos adresas: 13 Percy St. Bankstown, N.S.W. 2200
Tel. 709 8395

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Rotor Ltd.